

teatrul

REVISTĂ LUNARĂ EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI CULTURII
ȘI DE UNIUNEA SCRITORILOR DIN R.P.R.

mai
5

1959
(Anul IV)

PENTRU O MAI VIE LEGĂTURĂ ÎNTRE TEATRE ȘI OAMENII MUNCII*

Unul din aspectele caracteristice ale vastei revoluții culturale desfășurate în țara noastră este formarea noului public al sălilor de spectacole, publicul muncitoresc — sensibil și receptiv, optimist, iubitor de frumos.

În anii regimului de democrație populară au fost înființate numeroase teatre noi pe tot cuprinsul țării. Lărgirea rețelei teatrale corespunde unei necesități, scopul ei este satisfacerea cerințelor spirituale crescînde ale oamenilor muncii. Se desfășoară o complexă activitate cultural-educativă, menită să formeze și să dezvolte gustul artistic al maselor, să cultive interesul acestora față de teatru, să facă să crească necontenit numărul muncitorilor pentru care frecventarea spectacolelor bune, a manifestărilor artistice de valoare reprezintă o necesitate spirituală, devine obișnuință.

O serie de teatre din Capitală și din țară, în colaborare cu organizațiile de partid, sindicale și U.T.M. din întreprinderi, au dus și duc o muncă rodnică pe această linie, contribuind la atragerea mai largă a muncitorilor spre teatre. Ce apreciere mai înaltă a muncii artistice decît aplauzele furtunoase cu care muncitorii de la uzinele „Mao Tze-dun“, sau de la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii“ i-au răsplătit pe actorii Teatrului Municipal cu prilejul spectacolelor date în cadrul acestor întreprinderi? Și ce satisfacție mai mare pentru un colectiv tînăr și entuziast ca acela al Teatrului de Stat din Sf. Gheorghe decît afluența de oameni ai muncii pe care o cunosc multe din spectacolele sale, decît scrisorile de mulțumire și invitațiile pe care teatrul le primește de la muncitorii întreprinderilor din localitate și din împrejurimi? Teatrul Muncitoresc C.F.R. din București, teatrele de stat din Bacău sau din Orașul Stalin etc. au făcut, de asemenea, turnee sau deplasări în întreprinderi și centre muncitorești, bucurîndu-se de o primire călduroasă și cîștigîndu-și prietenia, dragostea spectatorilor muncitori. Aflat în inima unei mari regiuni muncitorești, Teatrul de Stat „Valea Jiului“ din Petroșani, după ce anul trecut a fost criticat pentru o slabă legătură cu întreprinderile din regiune, a început în actuala stagiune să dea o atenție mai mare deplasărilor în mijlocul oamenilor muncii.

Avînd în vedere însemnătatea acestei probleme, redacția ziarului nostru a organizat o consfătuire pe tema strîngerii legăturilor între teatre și masele de

* Articol de fond apărut în ziarul „Scînteia“, nr. 4504, din 21 aprilie 1959

oameni ai muncii. (În interiorul ziarului de azi publicăm extrase din părerile exprimate cu acest prilej). Consfătuirea la care au participat activiști de partid și sindicali din câteva mari întreprinderi ale Capitalei și reprezentanți ai teatrelor bucureștene, a scos la iveală, pe lângă o prețioasă experiență pozitivă, faptul că în domeniul acesta există încă mari posibilități nefolosite, un vast teren de inițiativă.

De o deosebită importanță pentru ridicarea nivelului cultural al oamenilor muncii este organizarea de spectacole speciale pentru muncitori, prezentarea în întreprinderi a unor spectacole cu piese valoroase, de actualitate, interpretate la un nivel înalt. Cu alte cuvinte este necesar ca teatrele să vină în întâmpinarea publicului muncitoresc, să dea spectacole „la el acasă”, cu piese bune, care să-l atragă, ajutându-l în felul acesta să-și dezvolte gustul artistic, să capete obișnuința de a merge la teatru. În cadrul consfățuirii s-a făcut de asemenea propunerea, care merită atenție, de a se organiza spectacole speciale pentru grupuri de muncitori din întreprinderi și în sălile proprii ale teatrelor.

Trebuie spus că unele teatre au o atitudine pasivă, comodă, limitându-se aproape exclusiv la urmărirea formală a îndeplinirii contractelor încheiate, fără a desfășura o activitate propagandistică vie, fără a manifesta inițiativă în direcția organizării de spectacole pentru muncitori. Această pasivitate este cu atât mai greu de înțeles cu cât — pe lângă însemnătatea cultural-educativă — organizarea de reprezentații speciale pentru muncitori oferă teatrelor o posibilitate suplimentară de îndeplinire și depășire a planului de spectacole, de folosire mai deplină a forțelor actoricești. Bunăoară Teatrul Național din Iași, nici măcar atunci când sediul său a fost închis pentru renovare, n-a mărit numărul deplasărilor la întreprinderile din localitate și din regiune, mulțumindu-se să dea, în total, 5—6 spectacole pe lună (în octombrie și noiembrie 1958).

Pe de altă parte, dacă organizațiile de partid și sindicale din multe fabrici și uzine acordă atenția cuvenită muncii culturale, nu e mai puțin adevărat că pe alocuri mai sînt unii care subapreciază și nu sprijină colaborarea cu teatrele. Este cu totul inadmisibilă atitudinea unor comitete sindicale care, atunci cînd se organizează spectacole în întreprindere, încearcă să facă din aceasta o sursă de beneficii, vînzînd biletele cu prețuri mai mari decît acelea cerute de teatru. Ba, în unele locuri, s-au dat și spectacole de amatori cu plată, ceea ce contravine însuși rostului mișcării artistice de amatori.

În cadrul consfățuirii organizate de ziarul nostru a reieșit că organizațiile U.T.M., precum și comitetele raionale U.T.M. nu se ocupă cu destulă seriozitate de organizarea spectacolelor teatrale pentru tineret. Statul nostru, acordînd o grijă specială educației artistice a generației tinere, dă organizațiilor U.T.M. dreptul de a obține din partea teatrelor, lunar, un număr de spectacole cu prețuri reduse pentru tineret și studenți. Teatrul Tineretului, de pildă, a prezentat un mare număr de spectacole pentru tineret. Iată însă că unele organizații U.T.M. și asociații studențești nu solicită spectacole din partea teatrelor, iar uneori chiar spectacolele cerute nu sînt dintre cele mai bogate în conținut.

Se știe că o parte a publicului, prea puțin familiarizat cu arta teatrală, preferă încă piesele minore, care nu dezbat probleme adânci, oferind doar citeva ore de amuzament. Trebuie dusă o muncă stăruitoare pentru a-i apropia treptat pe acești spectatori de valorile artei autentice, pentru a-i ajuta să înțeleagă operele profunde ale dramaturgiei clasice și contemporane. O asemenea muncă nu se duce însă, de pildă, la întreprinderea „N. Bălcescu“, unde organizația U.T.M., cu asentimentul organizației de partid, n-a găsit nimic mai bun de ales în cadrul reprezentațiilor cu prețuri reduse pentru tineret, decât... „Nunta la mînăstire“ — un spectacol needucativ și de prost gust.

Atragerea publicului muncitoresc și a tineretului spre teatru nu se rezumă la operațiunea administrativă de difuzare a biletelor, ci reprezintă o importantă sarcină politico-educativă. De aceea interesează nu doar rezultatele cantitative, ci mai ales conținutul acestei activități. Care e repertoriul pe care teatrele îl oferă oamenilor muncii, ce piese sînt alese pentru turnee în centrele muncitorești, ce spectacole se reprezintă pe scenele din marile întreprinderi — iată problemele centrale. Muncitorii cer un repertoriu de înalt nivel artistic, strîns legat de viața și preocupările lor și prezentat într-o interpretare de cea mai bună calitate. Este regretabil că unele teatre își permit, atunci cînd merg în turnee și în fabrici, să micșoreze exigența, să coboare ținuta spectacolelor. Lipsa de varietate a repertoriului unor teatre și absența unor lucrări proaspete, legate de contemporaneitate (așa s-a prezentat, de pildă, în prima parte a stagiunii actuale repertoriul Teatrului de Operetă din București), au făcut ca afluența publicului să scadă temporar la teatrele respective. Pe de altă parte, la Teatrul Tineretului unele piese deosebit de actuale și de bogate în conținut nu s-au bucurat de o înaltă interpretare, au fost puse în scenă fad, rece, fără fior artistic. Cei care au luat cuvîntul la consfătuire au arătat pe bună dreptate că un repertoriu alcătuit din piese valoroase, bine jucate, va atrage și va stimula interesul pentru teatru. Calitatea spectacolelor prezentate publicului muncitoresc este cea mai bună propagandă în favoarea teatrului.

De asemenea, e necesară și o bună muncă de popularizare. În cadrul consfăturii s-au făcut o serie de propuneri interesante: să se afișeze în întreprinderi panouri mari cuprinzînd repertoriul tuturor teatrelor, să se alcătuiască scurte prezentări spre a fi citite la stațiile de radio-amplificare sau afișate pe panourile care înfățișează repertoriile teatrelor, să se organizeze spectacole urmate de discuții cu publicul (care ar fi instructive atît pentru spectatori, cit și pentru colectivele teatrelor) etc. Publicația „Viața culturală a Capitalei“, care în prezent se limitează la o funcție strict informativă, trebuie transformată într-un real organ de culturizare, care să îndrume publicul, să atragă atenția asupra celor mai valoroase realizări, să ajute la popularizarea acestora — îndeosebi a spectacolelor cu piese actuale din dramaturgia realist-socialistă și din dramaturgia progresistă universală.

Teatrul merită toată atenția din partea organizațiilor de partid, a organizațiilor sindicale și de U.T.M. Căci scena este la noi o tribună de la înălțimea căreia se răspîndesc în mase idei emoționante și sentimente mărețe, o tribună a educării